

Agendanr.: 9
Voorstelnr.: RB2016112

Onderwerp: beleidskader minimabeleid 2017 - 2020
Programma: programma sociaal domein

Reden van agendering: ter besluitvorming

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 17 januari 2017

Probleemstelling

Voor u ligt het minima beleidskader van de gemeente Heerhugowaard en Langedijk voor de jaren 2017 tot en met 2020. In dit beleidskader vindt u voorstellen om te komen tot een actueel minimabeleid.

Doel van het beleid is dat inwoners vanuit eigen kracht, in goede gezondheid en voldoende zelfredzaam mee kunnen doen in de samenleving.

Inleiding / bestuurlijke achtergrond

In juli 2015 zijn we gestart met de voorbereidingen voor dit beleidskader. De gemeenteraad heeft daarover in februari 2016 een voortgangsnotitie ontvangen. In mei 2016 is er overleg geweest met gebruikers en deelnemende organisaties van de minimapas. Tenslotte is de gemeenteraad op 31 augustus 2016 geïnformeerd over de voortgang. Met de opmerkingen en aanbevelingen is rekening gehouden.

Oplossingsrichtingen

Alle inwoners doen naar kunnen mee aan de samenleving. Doel van het minimabeleid is om te voorkomen dat armoede leidt tot problemen op andere leefgebieden en om belemmeringen voor inwoners met een laag inkomen weg te nemen zodat zij volwaardig mee kunnen doen. Dit doen we door het goede te behouden uit het vorige beleid aangevuld met o.a. de volgende wijzigingen.

- Meer rekening houden met verschillende doelgroepen en meer keuzevrijheid
- Verbetering communicatie
- Meer mogelijkheden en vrije keuze voor kinderen om mee te doen.
- Verbeteringen bij de Collectieve Ziektekostenverzekering voor minima (CZM) en oplossingen bij betalingsachterstanden bij de CZM
- Het aanbieden van inkomensondersteuning

Juridische gevolgen:

Er zijn niet direct juridische gevolgen omdat de wijzigingen en nieuwe voorzieningen, genoemd in het beleidskader, gefaseerd ingevoerd zullen worden. Per 1 januari 2017 verandert er nog niets.

Na vaststelling door de Raad vormt het beleidskader 2017 - 2020 de basis voor de verdere ontwikkeling van het nieuwe minimabeleid.

Financiële gevolgen:

De minimaregelingen hebben allemaal een open eind karakter. Ieder jaar wordt op geijkte momenten bekeken hoe het budget zich tot de inzet verhoudt. Zo nodig wordt het beleid/budget dan bijgesteld. In een financieel overzicht (hoofdstuk 10 van het beleidskader) worden de kosten van het nieuwe beleid afgezet tegen de beschikbare middelen.

Financiële dekking in 2017 en volgende jaren

	Begroting 2017	Prognose 2016 <i>Gebaseerd op uitgaven tot 1okt</i>	Prognose 2017 e.v. jaren <i>Gebaseerd op Prognose 2016</i>
Huidig			
Bijzondere bijstand (inclusief baten)	850.447	1.234.997	1.235.000
Uitvoeringsprogramma WMO (SHV)	45.000	45.000	45.000
Voedselbank	10.000	10.000	10.000
Schoolfonds	30.000	30.000	63.000
CZM	416.500	336.000	377.000
Minimapas	99.827	99.827	207.000
Extra ivm nieuw beleid, gefaseerd vanaf 2017			
Computerregeling			10.000
Inkomenstoeslag			60.000
Pensioengerechtigden			24.000
Gedetineerden (2 personen)			4.000
Vergunninghouders			p.m.
Innovatiebijdrage (5 projecten)			5.000
Intensivering inkomensbeheer			27.000
Startpunt geldzaken			1.000
TOTAAL	1.451.774	1.755.824	2.068.000
Extra middelen vanaf 2017			
Kinderen doen mee			233.500
Ouderen			22.800
Groeibudget			38.000
Intensivering inkomensbeheer			27.000
TOTAAL			321.300

Met de nieuwe voorstellen proberen we onze kwetsbare inwoners tijdelijke ondersteuning te bieden, niet alleen financieel, maar vooral ook door het mogelijk te maken dat ze mee kunnen doen, dat ze kunnen participeren in de samenleving en niet in een isolement terecht komen. Met dit nieuwe beleid bestrijden we financiële en sociale armoede.

Na een jarenlange begrotingsoverschrijding is het noodzaak de financiën kritisch tegen het licht te houden. De voorstellen, die in deze kadernota worden gedaan, zijn fundamentele wijzigingen gericht op het sociale inderdieneffect, waardoor stabielere en stevigere participatie ontstaat. Aan de andere kant zien we ons genooddaakt maatregelen te nemen die gericht zijn op schadelast-beperking, zoals bij voorbeeld het terugdringen en beheersbaar maken van de bewindvoeringskosten en inrichtingskosten.

In het beleidskader gaan we uit van de begroting 2016, de prognose 2016 (de werkelijkheid tot 1 oktober 2016) en de prognose 2017 e.v. jaren (= incl. aanpassingen en nieuwe voorzieningen). Vanuit het rijk zijn extra middelen beschikbaar gesteld om armoede tegen te gaan. Die middelen hebben wij in onze voorstellen verwerkt.

We hebben geconstateerd dat het gevoerde beleid ongewenste financiële effecten tot gevolg heeft, wat ervoor zorgt dat als wij niets doen, er een begrotingstekort blijft bestaan. Dit tekort verwachten wij middels de zogenoemde schadelastbeperkende maatregelen in de komende jaren te kunnen ombuigen naar een sluitende begroting, of zelfs naar een overschot. De voorzieningen worden zodanig ingezet dat

de kosten om armoede tegen te gaan afnemen en de inwoners die een tijdelijk beroep doen op deze voorzieningen sneller en duurzamer zelfredzaam worden. Zie hiervoor ook de pijler "meedoen".

Ten opzichte van de begroting 2016 is de prognose 2016 € 312.176 hoger. Dat is de overschrijding die we over 2016 melden aan de raad.

Hoe kunnen we die € 312.176 (bij ongewijzigd beleid) ombuigen naar een begrotingsevenwicht:

We zijn voor het nieuwe beleid uitgegaan van een 100% gebruik. Met de nieuwe beleidsvoorstellen is een bedrag van € 131.000 gemoeid, exclusief de nieuwe minimapas (opgenomen in de totalen van de prognose 2017). Voor de post vergunninghouders is een pm-post opgenomen.

1. Of we het gebruik van 100% ook halen, hangt af van onze benadering van cliënten: krijgen ze voorzieningen automatisch toegestuurd, hoeveel ruchtbaarheid geven we aan de nieuwe voorzieningen, ofwel: hoe intensief gaan we deze doelgroep (kwetsbare medebewoners) ondersteunen (zie ook hoofdstuk 8) Als we 75% halen, wordt het bedrag € 97.250 (75% van € 131.000), bij 50% € 65.500, etc.
2. Inrichtingskosten: voor de vergunninghouders geldt dat we een p.m. post hebben opgenomen, omdat we niet weten hoeveel nieuwe vergunninghouders (statushouders) we in 2017 opnemen in de gemeente. Zie het staatje op pagina 22 dat uitgaat van het aantal vergunninghouders 2016 (kosten inrichting, e.d. voor vergunninghouders totaal € 570.570). Als we de bedragen conform het voorstel verlagen, bedragen de kosten (voor hetzelfde aantal vergunninghouders) € 341.740. Als we dit in 2016 hadden doorgevoerd, dan had dit een besparing opgeleverd van € 228.830.
3. Inverdieneffect bewindvoering/ inkomensbeheer:
Door de nieuwe voorziening "inkomensbeheer" (dat gefinancierd wordt uit het budget schuldhulpverlening, een budget dat hier verder buiten beschouwing blijft: zie pagina 2 onder Schuldhulpverlening) verwachten we de kosten van bijzondere bijstand voor bewindvoering terug te kunnen dringen. Wij hebben een paar jaar geleden de inkomensgrens als op 100% gesteld en de eisen voor bijzondere bijstand verscherpt. Het is een wettelijke vereiste om voor bewindvoering bijzondere bijstand te verlenen. Daarom proberen we door meer "zelf te doen", zoals het aanbieden van inkomensbeheer (en misschien in de toekomst ook zelf bewindvoering uit te gaan voeren) het aantal mensen dat onder bewind komt, terug te dringen.
Tevens proberen we deze mensen actiever te laten meedoen, waardoor zij eerder zelfredzaam worden en geen beroep meer hoeven te doen op een bewindvoerder.
We streven ernaar om binnen 4 jaar de externe kosten voor bewindvoering tot een nulpunt terug te brengen.

In de Burap en de jaarrekening wordt u hierover verder geïnformeerd.

Sociaal/Economisch/Fysiek Domein:

Het minimabeleid staat in relatie tot veel andere beleidsterreinen, zoals de Jeugdhulp, Wet maatschappelijke ondersteuning en het onderwijsveld. Inwoners met een laag inkomen hebben vaak problemen op meerdere gebieden. Door een integrale aanpak, waarbij er aandacht is voor alle problemen op alle gebieden, draagt het minimabeleid bij aan het bestrijden van armoede bij de meest kwetsbare inwoners van de gemeente.

Communicatie:

Voor de communicatie over het nieuw vastgestelde minimabeleid wordt een communicatieplan opgesteld. In het communicatieplan wordt een belangrijke plaats ingeruimd voor het versterken van de positie van de ketenpartners (intermediairs).

Monitoring/Evaluatie

Om te kunnen bepalen of de doelen van het minimabeleid ook daadwerkelijk bereikt worden is het belangrijk de effecten van hiervan te meten. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de armoedemonitor en de minima effectrapportage. Met de armoedemonitor wordt de omvang van de doelgroep en het gebruik

van de regelingen onderzocht. In de inkomenseffectrapportage wordt onderzocht wat de effecten zijn van het landelijke en lokale beleid op de inkomens van de minima.

Tevens wordt gemeten wat de maatschappelijke effecten zijn van het minimabeleid: participeert men meer (door b.v. te sporten) en "doet men meer mee". Hiervoor wordt o.a. gebruik gemaakt van de monitor "Waar staat je gemeente". Ook worden vragen opgenomen in de lokale monitor, die meet wat de sociale stijging en sociale binding is van de inwoners van HHW in relatie tot beleidsinitiatieven in het sociaal domein (waar het minimabeleid onderdeel van uitmaakt).

In de 2^e helft van 2018 wordt het minimabeleid geëvalueerd. De gemeenteraad wordt geïnformeerd over de uitkomsten daarvan.

Samenvatting

Het beleidskader minimabeleid 2017 – 2020 bestaat uit een aantal onderdelen:

1. Een algemeen kader waarin de visie en de uitgangspunten beschreven worden.
2. De voorwaarden om in aanmerking te komen voor voorzieningen minimabeleid waaronder de inkomensgrenzen.
3. Een uitwerkingskader in pijlers waarin verschillende onderdelen van het minimabeleid zijn beschreven.
4. De wijze waarop inwoners en de doelgroepen geïnformeerd worden over het minimabeleid en hoe zij toegang tot de regelingen kunnen krijgen.
5. Een aantal bijlagen ter ondersteuning van dit beleidskader.

Uitgangspunten

In het beleidskader worden de volgende belangrijke uitgangspunten uitgewerkt:

1. Beleid is verbonden met andere beleidsterreinen
2. Beleid zet mensen in beweging
3. Uitgaan van de versterking van de eigen kracht
4. Voorkomen is beter dan genezen
5. Ondersteunen waar nodig
6. Toegang eenvoudig en dichtbij

Drie Pijlers

Het doel van het minimabeleid leidt tot drie pijlers. Aan de hand hiervan is het minimabeleid beschreven.

Per pijler wordt aangegeven wat we nu doen en wat we nog meer gaan doen. De pijlers zijn:

1. Meedoen Iedereen kan meedoen aan sport, cultuur, onderwijs en gezondheidszorg
2. Gezondheid Goede en betaalbare zorg voor iedereen
3. Vangnet Maatwerk als algemene voorzieningen niet voorzien in de behoefte.

Voorstel / besluit:

Wij verzoeken de Raad

1. in te stemmen met het nieuwe beleidskader minimabeleid 2017 – 2020

Bijlagenr.	Titel/Onderwerp
Bij16-645	1. Beleidskader Minimabeleid 2017-2020

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard,

de wnd. secretaris,

de wnd. burgemeester,

Advies commissie Maatschappelijke Ontwikkeling d.d. 2 februari 2017

RB2016112 beleidskader minimabeleid 2017 - 2020:

Bespreekstuk

Nr.: RB2016112

de Raad van de gemeente Heerhugowaard;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 17 januari 2017;

gelet op het advies van de commissie Maatschappelijke ontwikkeling d.d. 2 februari 2017;

Voor	HOP, CDA, VVD, D66, SH, PvdA, BB, CU, ND, LMJ
Tegen	SP

b e s l u i t

1. het nieuwe beleidskader minimabeleid 2017 – 2020 vast te stellen.

Heerhugowaard, 28 februari 2017

De Raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,